

बुढानीलकण्ठ नगरपालिका
सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन, २०८०
स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ६

सङ्ख्या : ७

मिति : २०८०।१०।१४

भाग-१

प्रस्तावना

बुढानीलकण्ठ नगरपालिकालाई आर्थिक रुपमा समृद्ध बनाउनका लागि निजी तथा साभेदारी लगानीमा उद्योगहरुको स्थापना गर्न, सञ्चालन गर्न र व्यवस्थापन गर्न वाच्छनीय भएकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ को देहाय (छ) र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको १३ औं नगरसभाले यो ऐन पारित गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :- (क) यस ऐनको नाम बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन, २०८० रहेको छ ।
- (ख) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
२. परिभाषा :- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा -
- (क) “ऐन” भन्नाले सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन, २०८० लाई जनाउँछ ।
- (ख) “स्थानीय तह” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकालाई जनाउँछ ।
- (ग) “नगरसभा” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको नगरसभालाई जनाउँछ ।
- (घ) “कार्यपालिका” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई जनाउँछ ।
- (ङ) “न्यायिक समिति” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको न्यायिक समितिलाई जनाउँछ ।
- (च) “नगरपालिका” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यालयलाई जनाउँछ ।
- (छ) “नगर प्रमुख” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई जनाउँछ ।
- (ज) “नगर उप प्रमुख” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई जनाउँछ ।
- (झ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउँछ ।
- (ञ) “समिति” भन्नाले यस ऐनको दफा ४८ बमोजिम गठित समितिलाई जनाउनेछ ।
- (ट) “अध्यक्ष, सदस्य र सदस्य सचिव” भन्नाले यस ऐन बमोजिम गठित समितिको अध्यक्ष, सदस्य र सदस्य सचिव समेतलाई जनाउनेछ ।

- (ठ) “वडा कार्यालय” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको १३ वटै वडा कार्यालयलाई जनाउँछ ।
- (ड) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको १३ वटै वडा अध्यक्षहरूलाई जनाउँछ ।
- (ढ) “तोकिएको” भन्नाले यस ऐन र नगर कार्यपालिकाको बैठकले तोके बमोजिमलाई जनाउँछ ।

३. साभेदारीको उद्देश्य :- सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी तथा सहकार्य ऐन २०८१ को प्रमुख उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछन् :-
- (क) नगरपालिका विकासमा निजी क्षेत्रको पूँजी, प्रविधि, उद्यमशीलता र व्यवस्थापकीय दक्षतालाई आकर्षित गरि उपयोग गर्ने ।
 - (ख) नगरपालिका विकास र सेवा सुविधा प्रवाहको दायरा फाराकिलो बनाउने,
 - (ग) सेवा सुविधा प्रवाहको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने ।

परिच्छेद - २

साभेदारीको क्षेत्र, ढाँचा र आयोजना छनौट सम्बन्धी व्यवस्था

४. साभेदारीका क्षेत्र : (१) पूर्वाधार आयोजनामा साभेदारीका क्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछन्:-
- (क) साहसिक खेलकूद तथा मनोरञ्जनसँग सम्बन्धित बमोजिम, जिपलास रक कसीम,
 - (ख) अस्पताल र स्वास्थ्य केन्द्र,
 - (ग) खानेपानी, सिँचाई, जलाधार क्षेत्र र जलाशयको संरक्षण र व्यवस्थापन,
 - (घ) विद्युतीय बस सेवा,
 - (च) मनोरञ्जन स्थल, पार्क, पर्यटकीय क्षेत्र, रङ्गशाला, सभागृह र प्रदर्शनी स्थल,
 - (छ) सार्वजनिक गोदामघर, फोहोर मैला प्रशोधन तथा व्यवस्थापन प्लाण्ट, फोहरबाट वायो ग्यास र विद्युत उत्पादन प्लाण्ट,
 - (ज) कृषि बजार, पशुपंक्षी बजार, पशु वधशाला, औद्योगिक र विशेष आर्थिक क्षेत्रहरूको विकास र व्यवस्थापन,
 - (झ) नगरपालिकाले तोकेका अन्य क्षेत्रहरू ।
- (२) सामाजिक-आर्थिक आयोजनामा साभेदारीका क्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछन् :-
- (क) जनस्वास्थ्य, सरसफाई, पोषण, गर्भवती तथा नवजमात शिशु स्याहार, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना विस्तार र सेवा प्रवाह कार्यक्रम,
 - (ख) पशुपंक्षीको स्वास्थ्य जाँच, उपचार र खोप सेवा,
 - (ग) जडिवुटी, तरकारी, फलफूल, पशु, माछा, मौरी, रेशमखेती र यस्तै अन्य क्षेत्रको पकेट क्षेत्रको विकास र व्यवस्थापन,
 - (घ) लघु उद्यम प्रवर्द्धन, लघु वित्त र लघु विमा सेवाको विस्तार,

- (ड) विद्यालय जाने अवसर नपाएका, बीचैमा विद्यालय छाडेका, मौसमी बसाई सराइका कारण पठन पाठनमा बाधा पुगेका र अपाङ्गता भएका बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य र सरसफाईको व्यवस्था,
- (च) वित्तीय साक्षरता विस्तार,
- (छ) बजार भागमा आधारित रोजगारमूलक सीप विकासका कार्यक्रम,
- (ज) नगरपालिका सरकारले तोकेका अन्य क्षेत्रहरु ।

५. साभेदारीका ढाँचाहरु : (१) पूर्वाधार आयोजनामा साभेदारीका ढाँचा (मोडेल) देहाय बमोजिम हुनेछन् :-

- (क) निर्माण तथा हस्तान्तरण,
- (ख) निर्माण, संचालन तथा हस्तान्तरण,
- (ग) निर्माण, स्वामित्वकरण, संचालन तथा हस्तान्तरण,
- (घ) निर्माण, हस्तान्तरण तथा संचालन
- (ड) लिज, संचालन तथा हस्तान्तरण,
- (च) लिज, निर्माण, संचालन तथा हस्तान्तरण,
- (छ) विकास, संचालन तथा हस्तान्तरण,
- (ज) निर्माण, स्वामित्वकरण र संचालन,
- (झ) नगरपालिकाले तोकेका अन्य ढाँचाहरु ।

(२) सामाजिक- आर्थिक आयोजनामा साभेदारीका ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछन् :-

- (क) सामाजिक सेवा करार,
- (ख) बजारीकरण करार,
- (ग) विशेषज्ञ सेवा करार,
- (घ) नगरपालिकाले तोकेका अन्य ढाँचाहरु ।

६. लगानीको ढाँचा : (१) साभेदारी आयोजना सामान्यतया निजी साभेदारको एकल लगानीमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नगरपालिकाको प्राथमिकतामा परेको कुनै खास आयोजना नगरपालिकाले सार्वजनिक निजी साभेदारको संयुक्त लगानीमा कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

- (३) उपदफा (२) बमोजिमको आयोजनामा वडा तह समेत साभेदार बन्न सक्नेछ ।
- (४) नगरपालिका वा साभेदारले आफ्नो हिस्सा विक्री गर्न चाहेमा प्रचलित कानून बमोजिम विक्री गर्न सक्नेछ ।
- (५) उपदफा (४) बमोजिम नगरपालिका वा साभेदारले आफ्नो हिस्सा विक्री गर्दा पहिलो प्राथमिकता आयोजनाको विद्यमान साभेदारलाई दिनु पर्नेछ ।

७. कार्यान्वयनको ढाँचा : (१) साभेदारी आयोजनाको कार्यान्वयन एकल र संयुक्त मध्ये कुनै एक तरिकाबाट गरिनेछ ।

(२) सार्वजनिक र निजी क्षेत्रको संयुक्त लगानी भएको आयोजनामा लगानीको अनुपातको आधारमा आयोजना कार्यान्वयनको व्यवस्थापन हुनेछ ।

८. आयोजनाको सूची तयार : (१) सम्बन्धित निकायले योजना तर्जुमाको नियमित प्रक्रिया अन्तर्गत पहिचान भएका साभेदारी आयोजनाको सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) सम्बन्धित निकायले सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी साभेदारी आयोजनाहरु माग गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमका आयोजनामा साभेदारी गर्न चाहने कम्पनी वा संस्थाले नगरपालिकामा निवेदन पेश गर्न सक्नेछ ।

(४) सम्बन्धित निकायले निजी क्षेत्र, प्राज्ञिक वर्ग, विषयगत विज्ञ र सरोकारवालाहरु सँग अन्तरक्रिया वा गोष्ठी गरी साभेदारी आयोजनाहरु पहिचान गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (१), (२), (३) र (४) बमोजिम प्राप्त सबै आयोजनाहरुको सूची नगरपालिकाले आफ्नो रायसहित सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिमा छलफलका लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम प्राप्त सूचीमा सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिले आवश्यक छलफल गरि परिमार्जन वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

९. आयोजनाको प्राथमिकीकरण : (१) आयोजना बैकमा समावेश भएका साभेदारी आयोजनाको सूचीलाई सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिले देहायका आधारमा प्राथमिकीकरण गर्नेछ:-

- (क) आधारभूत सेवा सुविधा विस्तार हुने,
- (ख) आर्थिक विकासमा योगदान गर्ने,
- (ग) विपन्न र सीमान्तकृत समुदायलाई फाइदा पुग्ने,
- (घ) बढी जनसंख्या लाभान्वित हुने,
- (ङ) आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय जोखिम कम हुने,
- (च) निजी क्षेत्रको लगानी र व्यवस्थापन हुने,
- (छ) नगरपालिकाको लगानी र दीर्घकालीन दायित्व कम हुने,
- (ज) प्राप्त हुने प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष लाभहरु बढी हुने,
- (झ) आयोजना सम्पन्न हुने अवधि छोटो हुने,
- (ञ) तोकिए बमोजिमका अन्य आधारहरु ।

(२) आयोजनाको प्राथमिकीकरण गर्दा आयोजनाको प्रभाव, लागत तथा उपलब्धि समेतका विषयमा तोकिए बमोजिम सरोकारवालाहरुसँग छलफल गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सरोकारवालाहरुसँग गरिने छलफलको विधि र प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम आयोजनाको प्राथमिकीकरण गर्दा देहायका आधारमा छुट्टाछुट्टै प्राथमिकीकरण गर्नु पर्नेछ ।

- (क) राजश्व वृद्धि गर्ने आयोजना,
- (ख) व्ययभार बढी हुने आयोजना,
- (ग) राजश्व वृद्धि नगर्ने र व्ययभार नबढाउने आयोजना ।

स्पष्टिकरण : यस उपदफाको प्रयोजनको लागि देहायका कुनै विषयका सम्बन्धमा देहाय बमोजिम सम्झनु पर्नेछ :

- (क) “राजश्व वृद्धि गर्ने आयोजना” भन्नाले शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष (भायाविलिटी ग्याप फन्ड) र यस्तै अन्यशीर्षक अन्तर्गत सरकारले गर्ने लगानी भन्दा रोयल्टी, लाभांश वा यस्तै अन्य शीर्षक अन्तर्गत सरकारले प्राप्त गर्ने राजश्व बढी हुने आयोजनालाई जनाउँछ ।
- (ख) “व्ययभार बढी हुने आयोजना” भन्नाले रोयल्टी, लाभांश वा यस्तै अन्य शीर्षक अन्तर्गत सरकारले कुनै रकम प्राप्त नगर्ने वा त्यस्तो रकम प्राप्त गरे पनि प्राप्त गर्ने राजश्व भन्दा शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष र यस्तै अन्य शीर्षक अन्तर्गत सरकारले गर्ने लगानी बढी हुने आयोजनालाई जनाउँछ ।
- (ग) “राजश्व वृद्धि नगर्ने र व्ययभार नबढाउने आयोजना” भन्नाले नगरपालिकाले लगानी गर्न नपर्ने र सरकारको राजश्व वृद्धिमा पनि प्रत्यक्ष योगदान नगर्ने आयोजनालाई जनाउँछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्राथमिकीकरणको सूचीलाई आवश्यकता अनुसार परिमार्जन र पुनः प्राथमिकीकरण गर्न सकिनेछ ।

(६) सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिले प्राथमिकीकरण गरेका आयोजनाको सूची सहित नगरपालिकामा सिफारिससाथ लेखिपठाउनुपर्नेछ ।

१०. आयोजना छनौट : (१) दफा ९ बमोजिम तयार भएको प्राथमिकीकरण सूचीबाट समितिले नगरपालिकाको सहभागितामा उत्कृष्ट देखिएका आयोजना छनौट गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम छनौट भएका आयोजनाहरु नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गर्नका लागि नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश भएका आयोजनाहरु नगरपालिकाको नगरको परियोजना बैकमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

११. सामान्य विवरण तयार गर्नेपने : (१) साभेदार छनौटको प्रक्रिया शुरु हुनु अगावै सम्बन्धित समितिले आयोजनाको सामान्य विवरण तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) आयोजनाको सामान्य विवरणमा सामान्यतया: देहायका कुराहरु समावेश गर्नु पर्नेछ:-

- (क) आयोजनाको पृष्ठभूमि,
- (ख) आयोजनाको औचित्य,
- (ग) लाभान्वित वर्ग,
- (घ) आयोजनाको अवधि
- (ङ) साभेदारी गर्दा र नगर्दा बीचको भिन्नताको पहिचान,
- (च) आयोजनाको लगानी
- (छ) आयोजनाको ढाँचा
- (ज) आयोजनाको कार्यान्वयन ढाँचा
- (झ) साभेदारको किसिम

- (ज) साभेदारहरुको प्रमुख जिम्मेवारी
- (ट) साभेदार र लाभान्वित वर्गको हित संरक्षण गर्ने उपायहरु
- (ठ) आयोजनाका जोखिमहरु
- (ड) विवाद व्यवस्थापनका तरिकाहरु
- (ढ) जोखिम व्यवस्थापनका उपायहरु
- (ण) समीक्षा र समायोजनको प्रक्रिया
- (त) सम्झौताका आधारभूत रुपरेखा
- (थ) आयोजनाको प्रकृति अनुसारका आवश्यक अन्य पक्षहरु ।

(३) आयोजनाको सामान्य विवरण तयार गर्दा देहायका मध्ये कुनै वा सबै कार्य गर्नुपर्नेछ :-

- (क) प्रारम्भिक वस्तुस्थिति विश्लेषण
- (ख) पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन
- (ग) प्रारम्भिक वातावरण परीक्षण
- (घ) प्रारम्भिक लागत र लाभ विश्लेषण
- (ङ) तोकिए बमोजिमका अन्य विश्लेषण तथा विधिहरु ।

परिच्छेद - ३

पूर्वाधार आयोजनाको साभेदार छनौट सम्बन्धी व्यवस्था

१२. मनसायपत्र आव्हान गर्न सक्ने : (१) नगरपालिकाले यस ऐन बमोजिम कुनै आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखेमा तोकिएका कुराहरु खुलाई सार्वजनिक रुपमा सूचना प्रकाशन गरि मनसायपत्र आव्हान गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मनसाय पत्र पेश गर्न चाहने साभेदारले सोही उपदफा बमोजिम प्रकाशित सूचनामा उल्लेखित विवरणहरु खुलाई तोकिएको समयावधिभित्र सम्बन्धित निकाय समक्ष मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. संक्षिप्त सूची तयार गर्ने : (१) नगरपालिकाले मनसायपत्र प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र तोकिएको मूल्याङ्कनका आधारमा मनसाय पत्रदाताहरुको मूल्याङ्कन गरि संक्षिप्त सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको मनसाय पत्रदाताहरुको संक्षिप्त सूची प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

१४. प्रस्ताव आव्हान गर्ने : (१) दफा १३ बमोजिम संक्षिप्त सूची तयार गरेपछि नगरपालिकाले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरि सो सूचीमा परेका प्रस्तावहरूसँग तोकिए बमोजिमका बिषयहरु खुलाई प्रस्ताव आह्वान गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्न चाहने प्रस्तावकले देहायका कुराहरु खुलाई सूचनामा उल्लेखित अवधिभित्र सम्बन्धित निकायमा प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (क) प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन,

- (ख) प्रारम्भिक इन्जिनियरिङ्ग प्रारूप,
- (ग) प्रारम्भीक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन,
- (घ) प्रस्तावकको आर्थिक हैसियत भल्काउने विवरणहरु,
- (ङ) प्रस्तावकको प्राविधिक क्षमता भल्काउने विवरणहरु,
- (च) आयोजनाको अनुमानित लागत,
- (छ) प्रस्तावित वित्तीय श्रोत,
- (ज) नगरपालिकालाई बुझाउने प्रस्तावित रोयल्टी, पट्टा रकम, लाभांश वा यस्तै अन्य रकम,
- (झ) नगरपालिकासँग माग गरिएको शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष वा यस्तै अन्य रकम,
- (ञ) उपभोक्तासँग लिने प्रस्तावित सेवा शुल्क,
- (ट) आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रक्रिया र विवरण,
- (ठ) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा सम्भावित जोखिम र जोखिम न्यून गर्ने प्रस्तावित उपाय,
- (ड) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

१५. प्रस्ताव छनौट गर्ने : (१) दफा १४ को उपदफा (२) बमोजिम प्रस्ताव प्राप्त भएपछि नगरपालिकाले तोकिए बमोजिमको मूल्याङ्कन समिति गठन गरी तोकिएको अवधिभित्र देहायका आधारमा प्रस्ताव छनौट गर्नु पर्नेछ ।

- (क) तोकिएको समयमा निर्माण सम्पन्न गर्ने आधार सहितको प्राविधिक प्रस्ताव,
- (ख) सम्बन्धित निकायलाई बुझाउनु पर्ने रोयल्टी रकम भए प्रस्तावित रोयल्टी रकम,
- (ग) परियोजना कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्तासँग लिने प्रस्तावित महसुल लगायतका विषय उल्लेखित आर्थिक प्रस्ताव ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव छनौट गरेपछि नगरपालिकाले सो को जानकारी तोकिएको अवधिभित्र प्रस्तावकलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) प्रस्ताव छनौट सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१६. वार्ताद्वारा आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै साभेदारले विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन भएको कुनै आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्नका लागि साभेदारले नगरपालिका समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गर्दा विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न अनुमति दिन मनासिव देखिएमा सम्बन्धित निकायले निवेदकसँग वार्ता गरी त्यस्तो आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न नगरपालिकाले अनुमति दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने साभेदार स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको कुनै आयोजनाको कार्यान्वयनका लागि प्रतिस्पर्धा गराउँदा उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने साभेदार कुनै कारणले छनौट हुन नसकेमा सो आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि छनौट भएको प्रस्ताव स्वीकृत हुने साभेदारले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम व्यहोरिने रकमका सम्बन्धमा नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार समिति गठन गरी वास्तविक खर्च रकम यकिन गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो खर्च रकम यकिन गर्दा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने समयको मूल्यलाई आधार मूल्य मान्नु पर्नेछ ।

तर खर्च रकम यकिन गर्दा आधार मूल्य बाहेक मूल्य वृद्धि लगायतका अतिरिक्त खर्चहरू गणना गर्न पाइने छैन ।

(६) यस दफा बमोजिम आयोजनाका सम्बन्धमा तयार पारिएको अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा यस ऐन बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१७. वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कम्तीमा दुई पटक आशयपत्र वा प्रस्ताव आह्वान गर्दा पनि छनौट हुन नसकेको अवस्थामा त्यस्तो आयोजना सम्बन्धित निकायले सोभै वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको कुनै कारणले कुनै परियोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्न मनासिव हुने देखिएमा त्यस्तो आयोजना नगरपालिकाले तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गराउन सक्नेछ :-

(क) आयोजनाको प्रकृति वा लागतको कारण आर्थिक तथा प्राविधिक रूपमा प्रतिस्पर्धा हुन सक्ने सम्भावना नभएको आयोजना,

(ख) नयाँ अवधारणा वा प्रविधि समावेश भएको आयोजना,

(ग) यस ऐन बमोजिमको अन्य कार्यविधि अवलम्बन गर्न उपयुक्त नदेखिएको आयोजना,

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कुनै आयोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्न चाहने प्रस्तावकले तोकिएका विषयहरू खुलाई नगरपालिका समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको प्रस्तावलाई तोकिए बमोजिम विस्तृत मूल्याङ्कन गरी नगरपालिकाले वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

१८. समभेदारीपत्रमा हस्ताक्षर गर्न सक्ने : दफा १५ बमोजिम प्रस्ताव छनौट गरेपछि वा दफा १७ को उपदफा (४) बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखिएमा नगरपालिकाले प्रस्तावकसँग आयोजनाको कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा समभेदारीपत्रमा हस्ताक्षर गर्न सक्नेछ ।

तर आयोजनाको प्रकृति हेरी नगरपालिकाले प्रस्तावकसँग प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गर्न सक्नेछ ।

१९. आयोजनाको विस्तृत विवरण पेश गर्नुपर्ने : (१) दफा १८ बमोजिम समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक सम्झौता गरेकोमा सो समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक सम्झौतामा उल्लेखित समयावधिभित्र र समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक सम्झौता नगरेकोमा आयोजनाको प्रकृति हेरी छ महिनामा नबढ्ने गरी नगरपालिकाले तोकेको समयावधिभित्र प्रस्तावकले आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी देहायका विवरणहरु सहित विस्तृत आयोजना विवरण (डिटेल प्रोजेक्ट रिपोर्ट) नगरपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (क) आयोजना विवरण,
- (ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन,
- (ग) विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन,
- (घ) वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन,
- (ङ) चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्ने भए सोको विवरण,
- (च) कार्यान्वयन तरिका,
- (छ) कार्यान्वयन अवधिको खर्च तथा आम्दानीको प्रक्षेपण,
- (ज) कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्था,
- (झ) उपभोक्तासँग लिइने प्रस्तावित शुल्क,
- (ञ) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा अन्य व्यक्तिसँग कुनै सम्झौता गरेको भए त्यसको विवरण,
- (ट) आयोजना संचालन गर्दा प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहलाई बुझाउने प्रस्तावित रोयल्टी, पट्टा रकम, लाभांश वा यस्तै अन्य रकम,
- (ठ) आयोजना संचालन गर्दा प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहसँग माग गरिएको शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष वा यस्तै अन्य रकम,
- (ड) लगानीका सम्भाव्य स्रोत सम्बन्धी विवरण,
- (ढ) आयोजनाको बीमा सम्बन्धी व्यवस्था,
- (ण) आयोजना कार्यान्वयन हुने क्षेत्र,
- (त) आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा प्रस्तावकले अवलम्बन गर्ने आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी व्यवस्था,
- (थ) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवधिभित्र प्रस्तावकले विवरण पेश गर्न नसक्ने कुनै मनासिव कारण देखाई समयावधि थपको लागि नगरपालिका समक्ष निवेदन दिएमा बढीमा तीन महिनाको समयावधि थप गरि दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिमको अवधिभित्र प्रस्तावकले उपदफा (१) को खण्ड (ख) र (ग) बमोजिमको विवरण पेश गर्न नसक्ने कारण देखाई नगरपालिका समक्ष दिएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा सो मनासिव देखिएमा नगर कार्यपालिकाले कुनै खास आयोजनाको हकमा त्यस्तो प्रस्तावकलाई सम्झौता भएपछि सो विवरण पेश गर्न पाउने गरि छुट दिन सक्नेछ ।

२०. रद्द गर्न सक्ने : (१) प्रस्तावकसँग समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गरेको भए त्यस्तो समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता वा सो नभएको भए देहायको अवस्थामा प्रस्तावकको प्रस्ताव रद्द गर्न सकिनेछ:-

(क) दफा १९ को उपदफा (१) वा (२) बमोजिमको समयावधिभित्र प्रस्तावकले विवरण पेश नगरेमा वा त्यसरी पेश गरिएको विवरण अध्ययन गर्दा आयोजना कार्यान्वयन गर्न सम्भाव्य र उपयुक्त नदेखिएमा,

(ख) प्रस्तावमा नगरपालिका वा वडा तहसँग माग गरिएको शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष वा यस्तै अन्य रकमभन्दा रोयल्टी, पट्टा रकम, लाभांश वा यस्तै अन्य रकम बापत बढी राजश्व वुझाउने गरी गरिएको प्रस्तावको प्रतिकूल प्रस्ताव प्राप्त भएमा ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख) को अवस्था रहेको वा नरहेको थाहा पाउनको लागि नगरपालिकासँग माग गरिएको शेयर लगानी, सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष वा यस्तै अन्य रकम बापतको लगानी र प्रस्तावकले नगरपालिकाको रोयल्टी, पट्टा रकम, लाभांश वा यस्तै अन्य रकम बापतको राजश्व दुवैलाई वर्तमान मूल्यमा गणना गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम वर्तमान मूल्य निर्धारणको लागि प्रयोग गरिने बट्टादर (डिस्काउन्ट रेट) प्रस्ताव आव्हान सूचनामा तोकिएको हकमा सोही बमोजिम र नतोकिएको हकमा दश प्रतिशत हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम समझदारीपत्र, प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता वा प्रस्ताव रद्द भएमा प्रस्तावकले नगरपालिकासँग कुनै किसिमको हानी नोक्सानी बापतको क्षतिपूर्ति दावी गर्न पाउने छैन ।

२१. सम्झौता गर्नु पर्ने : (१) दफा १९ बमोजिम प्राप्त विवरणको आधारमा प्रस्तावकसँग सम्झौता गर्न उपयुक्त देखिएमा वा दफा २० बमोजिम समझदारीपत्र, प्रारम्भिक सम्झौता वा प्रस्ताव रद्द नभएमा नगरपालिकाले प्रस्तावकसँग गरेको सम्झौता स्वतः रद्द भएको मानिने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्झौता रद्द भएमा सम्बन्धित पक्षलाई पत्र पठाई वा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरि जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

२२. सम्झौतामा खुलाउनु पर्ने कुराहरु : सम्झौतामा देहायका कुराहरु खुलाउनु पर्नेछ :-

- (क) आयोजनाको विवरण,
- (ख) आयोजना कार्यान्वयन शुरू गर्ने मिति र सम्पन्न गर्ने मिति,
- (ग) आयोजनाको निर्माण वा संचालन गर्दा निजी साभेदारले पाउने सुविधा तथा सहूलियत सम्बन्धी कुरा,
- (घ) अनुमतिपत्रको अवधि,
- (ङ) आयोजना कार्यान्वयनको चरणबद्ध विवरण र कार्यान्वयन तालिका,
- (च) आयोजनाको प्राविधिक गुणस्तर तथा मानक (स्टान्डर्ड),
- (छ) आयोजना संचालन सम्बन्धी विवरण,

- (ज) आयोजना लिजमा दिइएको भए सोको विवरण र लिजका शर्तहरू,
- (झ) आयोजनाको संचालन वा हस्तान्तरणको शर्त,
- (ञ) आयोजना संचालन गर्दा उपभोक्तासँग लिनु पाउने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था,
- (ट) आयोजनाको बीमा सम्बन्धी व्यवस्था,
- (ठ) आयोजनामा जडित मेशिन तथा आयोजना हस्तान्तरणका वखत हुनु पर्ने अवस्था र गुणस्तर,
- (ड) प्रदेश सरकारलाई बुझाउनु पर्ने रोयल्टी, पट्टा रकम, लाभांश वा यस्तै अन्य रकम र भुक्तानी विधि,
- (ढ) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा कुनै पक्षले सम्झौता बमोजिमको दायित्व पूरा नगरेको कारणबाट सम्झौता रद्द हुने अवस्था,
- (ण) विवाद व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था,
- (त) प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था,
- (थ) अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था,
- (द) आवधिक समीक्षा र समायोजन सम्बन्धी व्यवस्था,
- (ध) सार्वजनिक साभेदारको तर्फबाट लगानी र सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष आवश्यक भए सो सम्बन्धी व्यवस्था,
- (न) सार्वजनिक साभेदारको विशेष जिम्मेवारीहरू भए सो सम्बन्धी व्यवस्था,
- (प) अन्य आवश्यक कुराहरू ।

परिच्छेद - ४

सामाजिक-आर्थिक आयोजनाको साभेदार छनौट सम्बन्धी व्यवस्था

२४. मनसायपत्र आव्हान गर्न सक्ने : (१) नगरपालिकाले कुनै सामाजिक-आर्थिक आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखेमा तोकिएका विवरण खुलाई सार्वजनिक रूपमा सूचना प्रकाशन गरि मनसायपत्र आव्हान गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्न चाहने कम्पनी, सहकारी संस्था वा तिनीहरूको संयुक्त उपक्रमले प्रकाशित सूचनामा उल्लेखित विवरणहरू खुलाई तोकिएको समयवधिभित्र नगरपालिका समक्ष मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।
२५. सोभै मनसायपत्र पेश गर्न सक्ने : (१) नगरपालिकाको कुनै सामाजिक-आर्थिक आयोजना कार्यान्वयन गर्न चाहने साभेदार संस्थाले वा तिनीहरूको संयुक्त उपक्रमले नगरपालिका समक्ष सोभै मनसायपत्र पेश गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्न चाहने कम्पनी, सहकारी संस्था वा तिनीहरूको संयुक्त उपक्रमले सम्बन्धित निकायले तोकेको विवरणहरू खुलाई मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।
२६. मनसायपत्रदाताको सूची तयार गर्ने : नगरपालिकाले दफा २४ र २५ बाट प्राप्त मनसाय पत्रदाताहरूको सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

२७. प्रस्ताव माग गर्ने : (१) सम्बन्धित निकायले दफा २६ बमोजिमको सूचीमा भएका उत्कृष्ट मनसायपत्रदाताबाट आयोजना कार्यान्वयनको लागि प्रस्ताव माग गर्न सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्ने मनसाय पत्रदाताले नगरपालिकाले तोकेको ढाँचामा माग गरिएको विवरण खुलाई प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।
२८. प्रस्ताव छनौट गर्ने : (१) दफा २७ बमोजिम प्रस्ताव प्राप्त भएपछि नगरपालिकाले प्रस्ताव प्राप्त भएको मितिले साठी दिनभित्र देहायका आधारमा प्रस्ताव छनौट गर्नु पर्नेछ :-
(क) प्रस्तावकको आर्थिक हैसियत,
(ख) प्रस्तावकको प्राविधिक क्षमता,
(ग) प्रस्तावकको लगानी र जिम्मेवारीहरु,
(घ) माग गरिएको लगानी र भूमिका,
(ङ) लाभग्राही वर्गले प्राप्त गर्ने लाभहरु,
(च) तोकिए बमोजिमका अन्य आधारहरु ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव छनौट सम्बन्धी आधार नगरपालिकाले प्रस्ताव पेश गर्नु अघि प्रस्तावकलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव छनौट गरेपछि नगरपालिकाले त्यसको जानकारी प्रस्तावकलाई दिनु पर्नेछ ।
२९. सेवा प्रदायक संस्था छनौट गर्नुपर्ने : (१) सामाजिक-आर्थिक आयोजना कार्यान्वयन गर्न सामाजिक संस्थाहरु मध्येबाट सेवा प्रदायक संस्था छनौट गर्नु पर्नेछ ।
तर कुनै आयोजना कार्यान्वयन गर्न सेवा प्रदायक संस्था आवश्यक नभए सेवा प्रदायक संस्था छनौट गर्न बाध्य हुनेछैन ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम सेवा प्रदायक संस्था छनौटको लागि मनसाय पत्र माग गर्नु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (२) बमोजिम मनसाय पत्र पेश गर्न चाहने साभेदारले सूचनामा माग गरे बमोजिमको कागजात र विवरण खुलाई मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।
(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त मनसाय पत्रको मूल्याङ्कन देहायका आधारमा गर्नु पर्नेछ :-
(क) मनसाय पत्रदाता संस्थाको सम्बन्धित कार्य अनुभव,
(ख) संस्थाको संगठनात्मक क्षमता,
(ग) प्रस्तावित जनशक्तिको योग्यता, अनुभव र क्षमता,
(घ) तोकिए बमोजिमका अन्य आधारहरु ।
३०. त्रिपक्षीय सम्झौता गर्नु पर्ने : (१) सेवा प्रदायक संस्था समेत छनौट भएको सामाजिक-आर्थिक आयोजना कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकामा छनौट भएको प्रस्तावक र सेवा प्रदायक संस्था बीच त्रिपक्षीय सम्झौता/करार गर्नु पर्नेछ ।
(२) कुनै आयोजना कार्यान्वयनमा वडा कार्यालय समेत साभेदार भएमा उपदफा (१) बमोजिम गरिने सम्झौतामा वडा कार्यालयले तोकेको व्यक्ति समेतले हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५
अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

३१. अनुमतिपत्र दिने : यस ऐन बमोजिम सम्झौता/करार गरेपछि नगरपालिकाले प्रस्तावकलाई आयोजनाको कार्यान्वयन गर्न अनुमतिपत्र दिनेछ ।
३२. अन्य लगानीकर्तालाई अनुमतिपत्र नदिइने : (१) आयोजनाको कार्यान्वयन गर्नको लागि कुनै क्षेत्रमा कुनै प्रस्तावकलाई अनुमतिपत्र दिई सकेपछि सोही क्षेत्रमा सो आयोजनालाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी त्यस्तै किसिमको आयोजनाको कार्यान्वयन गर्न अन्य लगानीकर्तालाई अनुमतिपत्र दिइने छैन ।
३३. अनुमतिपत्रको अवधि: (१) अनुमतिपत्रको अवधि सामान्यता: सम्झौता/करारमा लेखिए बमोजिम हुनेछ ।
(२) सम्झौताको अवधि घटे वा बढेमा अनुमति पत्रको अवधि पनि घट्ने वा बढ्नेछ ।
३४. अनुमतिपत्र रद्द गर्न सक्ने : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त साभेदारले सम्झौता बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन प्रारम्भ नगरेमा वा यो ऐन वा यस अन्तर्गत बनेको नियम वा सम्झौता विपरीत कुनै काम गरेमा नगरपालिकाले सूचना दिई निजलाई दिइएको अनुमतिपत्र रद्द गर्न सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुमतिपत्र रद्द भएमा निजी साभेदारसँग गरिएको सम्झौता स्वतः रद्द भएको मानिने छ ।
(३) यस दफा बमोजिम अनुमतिपत्र रद्द भएमा अनुमतिपत्र प्राप्त साभेदारले नगरपालिकासँग कुनै किसिमको दाबी गर्न पाउने छैन ।

परिच्छेद - ६
निजी साभेदारको अधिकार

३५. अन्य फर्म, कम्पनी वा व्यक्तिसँग सम्झौता गर्न सक्ने : (१) निजी साभेदारले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा नगरपालिकाको स्वीकृति लिई अन्य फर्म, कम्पनी वा व्यक्तिसँग सम्झौता गर्न सक्नेछ ।
तर त्यसरी सम्झौता भएको कारणले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने दायित्वबाट निजी साभेदारले छुटकारा पाउने छैन ।
(२) आयोजना कार्यान्वयन गर्न निजी साभेदारलाई आवश्यक पर्ने सेवा, सामग्री, यन्त्र, उपकरण वा अन्य वस्तुका आपूर्तिकर्ताहरूसँग गरिने सम्झौताको लागि नगरपालिकाको स्वीकृति लिई रहनु पर्ने छैन । तर यो उपदफाले निजी साभेदारसँग भएको करार सम्झौतालाई पालना गर्नु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (१) बमोजिम निजी साभेदारले कुनै सम्झौता गरेको भए त्यस्तो सम्झौता भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र सो सम्झौताको प्रतिलिपि नगरपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
३६. घरजग्गा आदिमा प्रवेश गर्न सक्ने : (१) आयोजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा निजी साभेदारले कुनै घर, जग्गा, उद्योग, कलकारखाना आदिको भौगोलिक तथा वैज्ञानिक सवेक्षण तथा नाप नक्सा गर्न, माटो लगायत अन्य प्राकृतिक स्रोत र साधनको परीक्षण गर्न, त्यसको लागि आवश्यकतानुसार उपकरण जडान गर्न तथा त्यस्तो उपकरणको प्रयोग गर्न, जग्गा

छुट्याउनु, साँध किल्ला खडा गर्न वा निशाना लगाउनु पर्ने भएमा प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिकाको अनुमति प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको काम गर्दा सम्बन्धित धनीलाई क्षति पुग्न गएमा सोको क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ७

निजी साभेदारलाई उपलब्ध गराइने सुविधा

३७. घरजग्गा प्राप्त गरिदिने : (१) निजी साभेदारले आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने घरजग्गा आफैले खरिद गर्नु पर्नेछ । त्यसरी खरिद गर्न नसकेमा र सम्भौतामा कुनै घरजग्गा प्राप्त गर्नुपर्ने उल्लेख भएमा नगरपालिकाले निजी साभेदारको अनुरोधमा त्यस्तो घरजग्गा प्रचलित कानून बमोजिम संस्थालाई जग्गा प्राप्त गर्न गरे सरह जग्गा प्राप्ती सम्बन्धी कार्यमा आवश्यक सहयोग र समन्वय गरि दिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम घरजग्गा प्राप्त गर्दा जग्गाधनीलाई दिनुपर्ने क्षतिपूर्ति सम्बन्धित निजी साभेदारले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(३) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको वा सरकारी जग्गा आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक भएमा नगरपालिकाले त्यस्तो जग्गा प्रचलित कानून बमोजिम लिज वा बहालमा दिने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

३८. आयोजनाको सुरक्षा गर्न सक्ने : (१) आयोजनाको सुरक्षा निजी साभेदार आफैले गर्नु पर्नेछ ।

(२) निजी साभेदारले विशेष कारण देखाई आयोजनाको खास किसिमको सुरक्षाको लागि नगरपालिकासँग अनुरोध गरेमा सो बापत लाग्ने खर्च निजी साभेदारले व्यहोर्ने गरि नगरपालिकाले त्यस्तो आयोजनाको सुरक्षाको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

३९. सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने : (१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा नगरपालिकाले निजी साभेदारलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने सहयोग, दिनु पर्ने स्वीकृति वा गरि दिनुपर्ने काम सम्भौतामा उल्लेखित तरिका र अवधिभित्र गरिदिनु वा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा निजी साभेदारले कुनै सहयोग माग गरेमा र त्यस्तो सहयोग प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराउन सकिने भएमा सो बापत व्यहोर्नु पर्ने खर्च र दायित्व निजी साभेदारले व्यहोर्ने गरी नगरपालिकाले त्यस्तो सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

४०. विदेशी विनिमयको सुविधा : आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि ऋण वा शेयर पूँजीको रुपमा विदेशी मुद्रा लगानी भएमा निजी साभेदारलाई त्यस्तो ऋणको साँवा वा व्याज भुक्तानि गर्न वा लगानी फिर्ता गर्नको लागि आवश्यक विदेशी मुद्रा प्रचलित विनिमय दरमा प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराउन नगरपालिकाले नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गरि दिनेछ ।

४१. प्रवेशाज्ञा सम्बन्धी सुविधा : विदेशी लगानीकर्ताले आयोजना कार्यान्वयनको लागि यस ऐन बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त गरेमा निजलाई प्रचलित कानून बमोजिम आवाशीय प्रवेशाज्ञा (भिसा) उपलब्ध गराउन नगरपालिकाले नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गरि दिनेछ ।

४२. विष्फोटक पदार्थको प्रयोग : आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि विष्फोटक पदार्थको प्रयोग गर्नु परेमा नगरपालिकाले निजी साभेदारको अनुरोधमा निजलाई प्रचलित कानून बमोजिम त्यस्तो विष्फोटक पदार्थ प्रयोग गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्न सिफारिस गर्नेछ ।

४३. आयकर सम्बन्धी व्यवस्था :

निजी साभेदारलाई लाग्ने आयकर सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ८

सेवा शुल्क र सेवा शुल्क पुनरावलोकन बोर्ड सम्बन्धी व्यवस्था

४४. शुल्क उठाउन पाउने : निजी साभेदारले सेवा सुविधा उपलब्ध गराए बापत सम्भौतामा उल्लेख भए बमोजिम उपभोक्तासँग सेवा शुल्क उठाउन सक्नेछ ।

४५. सेवा सुविधाका शर्त तोक्न सक्ने : निजी साभेदारले उपभोक्तालाई सेवा सुविधा उपलब्ध गराउँदा यस ऐन वा सम्भौताको अधीनमा रही आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ ।

४६. सेवा शुल्क पुनरावलोकन बोर्डको गठन : (१) निजी साभेदारले आयोजना संचालन गर्दा यस ऐन बमोजिम लिन पाउने शुल्क प्रत्येक तिन वर्षमा पुनरावलोकन गर्ने गरी नगरपालिकाले निजी साभेदार र उपभोक्ता समेतको प्रतिनिधित्व रहने गरी बढीमा तीन महिनाको समयावधि तोक्यो तोकिए बमोजिमको एक पूर्वाधार संरचना सेवा शुल्क पुनरावलोकन बोर्ड गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने बोर्डका सदस्यहरूको योग्यता, नियुक्ति, लिएर पाउने सुविधा तथा बोर्डको कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम बोर्डले शुल्क पुनरावलोकन गर्दा निजी साभेदारले आयोजना कार्यान्वयनको लागि गरेको वास्तविक खर्च र सो बापत प्राप्त गर्न सक्ने मनासिव माफिकको प्रतिफलको आधारमा तोकिए बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

(४) सेवा शुल्क पुनरावलोकन गर्न बोर्डलाई कुनै सहयोग चाहिएमा नगरपालिकाले कानून बमोजिम त्यस्तो सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम बोर्डले पुनरावलोकन गरेको शुल्कको दर नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि लागु हुनेछ । यसरी स्वीकृत भएको शुल्कको दर सर्वसाधारणको जानकारीको लागि नगरपालिकाले सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

४७. सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिले सेवा शुल्क पुनरावलोकन गर्न सक्ने : (१) सेवा शुल्क पुनरावलोकन बोर्ड गठन नभएको अवस्थामा वा कुनै कारणले बोर्डले तोकिएको जिम्मेवारी पूरा गर्न नसकेमा सार्वजनिक निजी साभेदारी समितिले सेवा शुल्कको पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सेवा शुल्क पुनरावलोकन गर्न समितिलाई कुनै सहयोग चाहिएमा नगरपालिकाले त्यस्तो सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम समितिले पुनरावलोकन गरेको शुल्कको दर नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि लागु हुनेछ । यसरी स्वीकृत भएको शुल्कको दर सर्वसाधारणको जानकारीको लागि नगरपालिकाले आफ्नो सूचनामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ९

सार्वजनिक निजी साभेदारी समिति र अन्य समिति सम्बन्धी व्यवस्था

४८. सार्वजनिक निजी साभेदारी समिति गठन: (१) आयोजना कार्यान्वयनका सम्बन्धमा नगरपालिकालाई आवश्यक सहयोग तथा सिफारिस गर्न र सुभाब दिनको लागि नगरपालिकामा सार्वजनिक निजी साभेदारी समिति रहनेछ ।

(२) समितिको स्वरूप देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क)	नगर प्रमुख वा निजले तोकेको व्यक्ति -----	अध्यक्ष
(ख)	नगर उपप्रमुख -----	सदस्य
(ग)	आयोजना कार्यान्वयनमा हुने वडाका वडा अध्यक्षहरु -----	सदस्य
(घ)	नगरपालिकाले तोकेको २ जना महिला सहित ४ जना -----	सदस्य
(ङ)	कानून व्यवसायी -----	सदस्य
(च)	नगरपालिकाले नियुक्त गरेको १ जना -----	सदस्य-सचिव

४९. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : अन्य कुराका अतिरिक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) साभेदारी आयोजनाहरुको पहिचान, प्राथमिकीकरण र आयोजना तयार गर्ने,
- (ख) आयोजनाको अध्ययन, विश्लेषण र सामान्य विवरण तयार गर्न नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने,
- (ग) आयोजनाको बोलपत्र लिखत, प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधार र सम्झौता पत्र तयार गर्न नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने,
- (घ) संचालित आयोजनाहरुको अनुगमन र प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने गराउने,
- (ङ) विवाद व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने,
- (च) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

५०. समितिको बैठक र निर्णय : (१) समितिको बैठक आवश्यकतानुसार बस्नेछ ।

(२) समितिको बैठक समितिको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) समितिको सदस्य-सचिवले समितिको बैठक बस्ने सूचनाको साथमा बैठकमा छलफल गरिने विषयहरुको सूची बैठक बस्नुभन्दा तीनदिन अगावै समितिका सदस्यलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरुको उपस्थिति भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा समितिका सदस्यहरुले आफूहरु मध्येबाट छानेको सदस्यले समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

५१. समितिले उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्ने : (१) आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा समितिले कुनै खास कार्य सम्पादन गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार एक वा एकभन्दा बढी उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको उपसमिति वा कार्यदलको कार्यविवरण र कार्य सम्पादन विधि समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको उपसमिति वा कार्यदल आफ्नो कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि स्वतः विघटन हुनेछ ।

५२. प्राविधिक समिति : (१) पूर्वाधार आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायलाई प्राविधिक सुझाव दिनको लागि नगरपालिकाले तोकिएको व्यक्तिको अध्यक्षतामा सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञ समेत रहने गरी बढीमा पाँच सदस्य रहेको एक प्राविधिक समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) प्राविधिक समितिको अध्यक्षले तोकेको नगरपालिकाको कुनै अधिकृत कर्मचारीले प्राविधिक समितिको सचिव भई काम गर्नेछ ।

(३) प्राविधिक समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(४) प्राविधिक समितिको कार्यहरु तोके बमोजिम हुनेछ ।

५३. प्रस्ताव मूल्याङ्कन समिति : (१) पूर्वाधार आयोजना र सामाजिक-आर्थिक आयोजनाको मनसाय पत्र र प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित निकाय समक्ष सिफारिस गर्नका लागि सम्बन्धित विषयको विज्ञसहित भएको छुट्टा छुट्टै प्रस्ताव मूल्याङ्कन समितिको गठन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने मूल्याङ्कन समितिमा सम्बन्धित विषयको विज्ञ समेत रहनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको मूल्याङ्कन समितिको कार्यविधि र अन्य कुरा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - १०

विवादको समाधान र क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था

५४. विवादको समाधान : (१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित निकाय र निजी साभेदार बीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवाद आपसी समझदारीबाट समाधान गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आपसी समझदारीबाट विवाद समाधान नभएमा विवादको समाधान सम्झौतामा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएकोमा मध्यस्थताद्वारा गरिनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मध्यस्थताद्वारा विवादको समाधान गर्दा मध्यस्थताको कार्यविधि सम्झौतामा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

५५. विवादको कारण आयोजनाको कार्य रोक्न नहुने : (१) साभेदारहरु बीच कुनै विवाद उत्पन्न भएको वा विवाद समाधानको प्रक्रिया अघि बढेको वा विवाद समाधान गर्न समयलागेको कारणले साभेदारहरुले पूर्ववत् जिम्मेवारी बहन नगर्ने वा आयोजनाको दैनिक कार्य बन्द गर्न वा रोक्न पाइने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कुनै साभेदारले पूर्ववत् जिम्मेवारी बहन नगर्ने वा आयोजनाको दैनिक कार्य बन्द गर्ने गराउने कार्य गरेमा सोबाट उत्पन्न क्षति सम्बन्धित साभेदारले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

५६. क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था : आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा कुनै पक्षले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा सम्झौता विपरीत कुनै काम गरेबाट अर्को पक्षलाई हानि नोक्सानी पर्न गएमा त्यसरी पर्न गएको हानि नोक्सानी बापतको मनासिब रकम सो काम गर्ने पक्षले अर्को पक्षलाई क्षतिपूर्ति बापत बुझाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ११

विविध

५७. बोलपत्र जमानत सम्बन्धी व्यवस्था : (१) प्रस्तावकले प्रस्ताव पेश गर्दा सूचनामा तोकिएको भन्दा कम नहुने गरी बोलपत्र जमानत (बीड वण्ड) बापतको रकम वा सो बराबरको बैंक ग्यारेन्टी नगरपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) बोलपत्र जमानत सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

५८. कार्य सम्पादन जमानत सम्बन्धी व्यवस्था : (१) प्रस्तावकले कार्य सम्पादन जमानत (परफोर्मेन्स वण्ड) बापत आयोजनाको कूल लागतको शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत (०.५) भन्दा कम नहुने गरी सम्झौतामा लेखिए बमोजिमको रकम वा सो बराबरको बैंक ग्यारेन्टी सम्झौतामा उल्लिखित समयावधिभित्र नगरपालिका समक्ष दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यसम्पादन जमानत बराबरको रकम पूर्वाधार संरचना वा हस्तान्तरण योग्य सम्पत्तिमा प्रस्तावकले लगानी गरिसकेपछि कार्य सम्पादन जमानत पेश गर्नु पर्ने छैन ।

५९. रोयल्टी, लाभांश वा अन्य रकम बुझाउनु पर्ने : रोयल्टी, लाभांश वा अन्य रकम बुझाउने गरी सम्झौता भएकोमा अनुमतिपत्र प्राप्त साभेदारले सम्झौतामा उल्लिखित तरिकाबाट नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ ।

६०. आयोजना हस्तान्तरण गर्नु पर्ने : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त साभेदारले सम्झौतामा लेखिए बमोजिम नगरपालिकालाई आयोजना हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना हस्तान्तरण हुँदा त्यस्तो आयोजनामा जडित मेशिन, उपकरण तथा संरचना सम्झौतामा लेखिए बमोजिमको क्षमता, अवस्था र चालु हालतमा हुनु पर्नेछ ।

(३) आयोजना हस्तान्तरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

तर नगरपालिकाले आयोजना संचालनको लागि कुनै जग्गा, भवन, यन्त्र वा उपकरण प्रदान गरेको रहेछ भने अनुमति प्राप्त साभेदारले उक्त जग्गा, भवन र आयु बाँकी भएका यन्त्र वा उपकरण चालु अवस्थामा हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि साभेदारले आयोजना हस्तान्तरण गर्न चाहेमा आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ ।

६१. स्वामित्व हुने : यस ऐन बमोजिम हस्तान्तरण भएको आयोजना र त्यस्तो आयोजनामा जडित मेशिन, उपकरण र अन्य संरचना तथा आयोजनासँग सम्बन्धित भवन, घर तथा अन्य यस्तै प्रकारका वस्तु तथा प्रणालीहरूको स्वामित्व नगरपालिकाको हुनेछ ।

६२. लिज वा भाडामा दिन सक्ने : (१) नगरपालिकाले निजी साभेदारलाई आफ्नो वा नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको संस्थाको स्वामित्व वा अधीनमा रहेको कुनै मेशिन, औजार वा पूर्वाधार संरचना लिज वा भाडामा दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि अचल सम्पत्तिमा जडित पूर्वाधार संरचना, घर, भवन वा जग्गा लिज वा भाडामा दिन प्रचलित कानून बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम लिज वा भाडामा दिने अन्य शर्तहरू सम्झौतामा लेखिए बमोजिम हुनेछन् ।

६३. स्थानीय स्रोत, साधन र जनशक्तिको उपयोग गर्नु पर्ने : निजी साभेदारले आयोजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा सम्भव भएसम्म स्थानीय स्रोत, साधन, जनशक्ति र मुलुकभित्र उत्पादन हुने वस्तु तथा सेवा उपयोग गर्नु पर्नेछ ।

६४. नागरिक समाज र विकासका साभेदार सहभागी हुन सक्ने: (१) कुनै आयोजना कार्यान्वयन गर्न नागरिक समाज वा विकास साभेदारको सहयोग, समन्वय वा सहजीकरण आवश्यक भए त्यस्तो नागरिक समाज वा विकास साभेदारलाई सहयोगी, समन्वयकर्ता वा सहजकर्ताको रूपमा सहभागी गराउन सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सहभागी हुने नागरिक समाजको भूमिका देहायका मध्ये कुनै वा सबै हुनेछ :-

(क) लाभग्राही वर्गलाई आयोजनाको लाभ बारे सूचित गर्ने र उनीहरूको हक, अधिकार र आवाजलाई सम्बन्धित तहमा पुऱ्याउने ।

(ख) आयोजनालाई लक्षित वर्ग उन्मुख, गरिवमुखी र वातावरण मैत्री बनाउन सहयोग गर्ने,

(ग) सामाजिक निगरानीकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।

(घ) तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम सहभागी हुने विकास साभेदारको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) लाभग्राही वर्गलाई आयोजनाको लाभ बारे सूचित गर्ने र उनीहरूको हक, अधिकार र आवाजलाई सम्बन्धित तहमा पुऱ्याउने ।
- (ख) आयोजनालाई लक्षित वर्ग उन्मुख, गरिवमुखी र वातावरण मैत्री बनाउन सहयोग गर्ने,
- (ग) आयोजनाको अध्ययन, विश्लेषण र विकासमा सहयोग गर्ने,
- (घ) आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- (ङ) तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

६५. नियम बनाउने अधिकार : यस ऐनलाई कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकाले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

प्रमाणिकरण मिति : २०८०।१०।०२

आज्ञाले,

तुल्सीराम अर्याल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत